

nederlandse vereniging van
jonge strafrechtadvocaten

K.H.D.M. Dijkhoff, fractievoorzitter van de VVD
P.E. Heerma, fractievoorzitter van het CDA
R.A.A. Jetten, fractievoorzitter van D66
G.J.M. Segers, fractievoorzitter van de ChristenUnie

**Nederlandse Vereniging van
Jonge Strafrechtadvocaten**

Admiraal de Ruijterweg 268-H
1055 MR Amsterdam
T: +31(0)20 244 03 78
E: info@nvjsa.nl
www.nvjsa.nl

Amsterdam, 25 augustus 2019

Betreft: Stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand

Geachte heren Dijkhoff, Heerma, Jetten en Segers,

Op 10 oktober 2017 werd door uw partijen het regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” bekendgemaakt. Twee weken later, op 25 oktober 2017, presenteerde de Commissie Van der Meer (hierna: de Commissie) een uitgebreid rapport over het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand genaamd: “Eindrapport Andere Tijden”¹, waarin naar aanleiding van een zeer grondige evaluatie van de puntentoekenning in het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand wordt geconcludeerd dat sprake is van een vergoedingstelsel “met fors achterstallig onderhoud”. Ook is door de Commissie vastgesteld dat een inkomen op het niveau van BBRA-schaal 12, dat het kabinet als een haalbaar en redelijk inkomen voor rechtsbijstandverleners in het stelsel acht, bij lange na niet haalbaar is.

De Commissie komt tot een aantal maatregelen om de gefinancierde rechtsbijstand op een acceptabel niveau te houden en berekent dat de invoering van die maatregelen € 127 miljoen euro kost. Let wel: dit heeft betrekking op het gehele stelsel van gefinancierde rechtsbijstand, dus niet alleen het strafrecht.

Met de bevindingen van de Commissie is, gezien de datum van het regeerakkoord en van het rapport, geen rekening gehouden in het regeerakkoord. Dat heeft ertoe geleid, dat de Minister voor Rechtsbescherming Sander Dekker thans bezig is om budgetneutraal een volledige herziening van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand door de Tweede Kamer te krijgen. Een stelselherziening die niet volgt uit, noch steunt op de conclusies van het rapport Van der Meer en waarvan de noodzaak wat ons betreft ontbreekt. Vlak voor het zomerreces (12 juli jl.) heeft de Minister een brief gestuurd aan de Tweede Kamer waarin hij uiteenzet wat de stand van zaken is met betrekking tot deze stelselherziening.² Onze conclusie daarover: veel vage bewoordingen, veel onzekerheden over de gevolgen en praktische

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2017/10/25/tk-eindrapport-andere-tijden/tk-eindrapport-andere-tijden.pdf>

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2019/07/12/tk-voortgangsbrief-programma-rechtsbijstand/tk-voortgangsbrief-programma-rechtsbijstand.pdf>

nederlandse vereniging van
jonge strafrechtadvocaten

onmogelijkheden. Het biedt bovenal geen oplossing voor het grootst onderliggende probleem; de financiën.

Met Prinsjesdag in aankomst roepen de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) en de Nederlandse Vereniging van Jonge Strafrechtadvocaten (NVJSA) u middels deze brief op het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand te redden.

Plannen Minister Sander Dekker: “herziening stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand”

Op 9 november 2018 heeft Minister Dekker zijn plannen voor de stelselherziening bekendgemaakt.³ De NVJSA is in mei 2018 – kort – betrokken geweest bij het eerste overleg in het kader van de voornoemde herzieningsplannen van de Minister, maar is tijdens dat overleg opgestapt.⁴ De reden daarvoor was dat tijdens het overleg het rapport Van der Meer geheel genegeerd werd, discussies hierover in de kiem werden gesmoord en de nieuwe plannen van de Minister “budgetneutraal” moesten zijn. Er mocht niet gesproken worden over een financiële investering om het stelsel te verbeteren, zoals de Commissie Van der Meer wel had geconcludeerd op basis van omvangrijk praktijkonderzoek. Nu tijdens het overleg dezelfde vragen werden gesteld die reeds uitgebreid en feitelijk onderbouwd waren beantwoord door de Commissie Van der Meer, met eerdergenoemde conclusie, heeft de NVJSA het overleg verlaten.

De NVSA en NVJSA zijn (nog steeds) van mening dat de herzieningsplannen van Minister Dekker puur zijn ontstaan door een gebrek aan financiële mogelijkheden op dit gebied. Een plan dus uit nood, niet uit noodzaak. De gepresenteerde plannen zijn daarnaast, anno augustus 2019, nog steeds uiterst onzeker en bieden geen (financiële) oplossing op de korte termijn. Dit is zorgwekkend, nu steeds meer advocaten niet meer werkzaam kunnen en willen zijn in het stelsel. Het stelsel komt daarmee steeds meer onder druk te staan en er moet op korte termijn iets veranderen.

Advocaten die werkzaam zijn in het strafrecht zien het als hun maatschappelijke taak om rechtsbijstand aan verdachten te verlenen. Uit de laatste cijfers van de Raad voor Rechtsbijstand blijkt echter dat de laatste jaren het aantal advocaten dat werkzaam is binnen het stelsel van de gefinancierde rechtsbijstand met 13% is gedaald, dat de uitstroom van advocaten hoger is dan de instroom en dat de vergrijzing van advocaten toeneemt en de aanwas afneemt.⁵ Afgelopen week heeft voor de zoveelste

³ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2018/11/09/tk-contouren-herziening-stelsel-gesubsidieerde-rechtsbijstand-9-november-2018/tk-contouren-herziening-stelsel-gesubsidieerde-rechtsbijstand-9-november-2018.pdf>

⁴ <https://www.nvjsa.nl/actueel/nieuws/nvjsa-stapt-op-bij-overleg-over-gefinancierde-rechtsbijstand>

⁵ <https://www.rvr.org/binaries/content/assets/rvrorg/informatie-over-de-raad/monitor/mgr-2017-def-versie-mgr.pdf>

nederlandse vereniging van
jonge strafrechtadvocaten

keer een aantal strafadvocaten, te weten de advocaten van het kantoor Vlug Huisman Maarsingh, bekendgemaakt dat zij allen stoppen met rechtsbijstand verlenen aan minderjarigen, omdat de financiering daarvan onverantwoord is.⁶ Zij zijn bepaald niet de eerste en zullen niet de laatsten zijn. Recent zijn ook Kamervragen gesteld⁷ naar aanleiding van het bericht⁸ van strafadvocaat Jan Vlug, die een lange lijst aan werkzaamheden publiceerde waarvoor een strafadvocaat niets vergoed krijgt in het huidige stelsel en dus gratis werk levert.

Wanneer het aantal strafrechtadvocaten in Nederland onder het minimum zakt, zal dit grote gevolgen hebben voor de volledige strafrechtspleging. Kort gezegd, zonder strafrechtadvocaten, geen strafrechtspleging. En zonder een goed functionerende strafrechtspleging, geen goede rechtsstaat. Een rechtsstaat waarvoor u verantwoordelijk bent als politicus en waar u allen, als coalitiepartijen, het beleid bepaald.

Dit alles leidt ertoe, dat de burgers die recht hebben op gefinancierde rechtsbijstand steeds minder van dat recht gebruik kunnen maken. Wij merken daarbij op dat binnen het strafrecht nagenoeg altijd sprake is van een door de overheid, het openbaar ministerie, geïnitieerde procedure. Van enig onnodig procederen door de burger is hier dan ook geen sprake.

De afgelopen periode heeft uw kabinet extra geld beschikbaar gesteld voor de rechtspraak, het openbaar ministerie en de Politie. Dat zijn belangrijke en noodzakelijke uitgaven geweest, want samen met hen zijn wij verantwoordelijk voor het niveau van de strafrechtspleging. Voor het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand is evenwel geen extra geld beschikbaar gesteld, en dat is voor ons onbegrijpelijk. Daardoor raakt de rechtstaat namelijk nog verder uit balans.

Wij roepen u, als fractievoorzitters van de coalitiepartijen, dan ook op om op korte termijn geld beschikbaar te stellen voor het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Rechtsbijstand in strafzaken in de rechtsstaat

Wij roepen u daarnaast op om u uit te spreken over de noodzaak van rechtsbijstand, specifiek op het gebied van het strafrecht. Verdachten zijn een uiterst kwetsbare groep mensen in de maatschappij die in door de overheid gestarte strafrechtelijke procedures moeten worden bijgestaan. Dit geluid horen wij, als specialisatieverenigingen op het gebied van strafrecht, amper tot nooit meer vanuit politiek Den Haag. Die stilte, in samenhang met de wel geuite verontwaardiging over regelmatig nog onder de rechter zijnde *verdenkingen*, dragen bij aan de verharding in de beeldvorming van de advocatuur en van de verdachten. Het raakt de

⁶ <https://www.vrijpleiters.nl/vlug-huisman-maarsingh-strafpleiters-stopt-met-minderjarigenpiket/>

⁷ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-tk-2019Z15644.pdf>

⁸ <http://janvlug.com/gratis/>

nederlandse vereniging van
jonge strafrechtadvocaten

maatschappelijke acceptatie van de noodzaak van rechtsbijstand aan verdachten in strafzaken. Uw openlijke steun voor deze fundamentele positie van de advocaat en de verdachte zal ook bijdragen aan het noodzakelijke vertrouwen dat de strafrechtadvocatuur in u wil en moet hebben.

Conclusie

Samengevat hebben wij grote zorgen over de huidige politieke trend en de niet noodzakelijke, onzekere, plannen van de Minister over het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Plannen die uit nood lijken te zijn geboren, niet uit noodzaak, en die niet worden onderschreven door het rapport van de Commissie van der Meer. Wij verzoeken u deze nood weg te nemen en in de komende begroting de rechtsstaat weer in balans te brengen door te investeren in het stelsel zoals geadviseerd door de Commissie Van der Meer. Wij verzoeken u ook om u uit te spreken over het belang van goede rechtsbijstand in strafzaken en goede vergoedingen voor de sociale (straf)advocatuur. Want zonder goede sociale advocatuur is er geen sprake van een rechtsstaat.

Wij zien uw inhoudelijke reactie op deze brief graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Joren Veldheer
Voorzitter NVJSA

Jeroen Soeteman
Voorzitter NVSA